

La cotul Donului. Noiembrie 1942

Fragment din *Pătimiri și iluminări din captivitatea sovietică* de Radu Mărculescu

În sfârșit, din pâclă se întrupă silueta mătăhăloasă a unui car T34. Acesta înainta încet și prudent prin lan spre noi, fără să ne fi văzut, mai exact către obuzierul nr. 1, la luneta căruia mă găseam eu, ca ochitor. Îl prinsei între firele obiectivului. "Tragi numai la comanda mea!" îi spun trăgătorului, căruia îi tremura cordița în mână. Așteptam să ajungă în dreptul unei răchite ca să-l lovesc cu maximum de precizie. "Foc!" strigai și, în aceeași clipă cu lovitura mea, care îl izbi în plin, acoperindu-l cu fumul albicios al exploziei, ... Carul ce pățise? Absolut nimic. Lovitura mea îl izbise în plin, îl zdruncinase, dar nu-l străpunsese. ... Tancul, deși intact, în loc să înainteze spre noi și să ne strivească, a preferat să facă stânga împrejur și, lovit încontinuu în plin, dar ineficace, de salva întregii baterii, să dispară în fumul exploziilor, topindu-se în ceață. Pariul "*proiectil contra blindaj*" era de data aceasta pierdut pentru noi. ... Apoi Sâmbotin ne chemă pe amândoi ofițerii în buncăr. El socotea ca eminent un atac de tancuri. Aprecia ca ineficientă replica noastră cu obuzierele. Se văzuse clar. Lovisem în plin tancul, dar nu-l putusem perfora. ... Ce era de făcut în această situație? Singura soluție era să atacăm cu echipele noastre de vânători de care, constituite deja și antrenate să arunce sub șenile pachete cu grenade. Erau create trei echipe. Fiecare din noi își avea echipa lui. Ținând seama de ceață și de lanul înalt de secară prin care tancurile trebuiau să evolueze și ajutați și de puțin noroc, era cu puțință să ne apropiem nevăzuți de car și cu grenadele noastre să-i distrugem șenilele. Apoi un bidon cu benzină aprinsă sub motor l-ar fi scos definitiv din luptă. Era o soluție disperată, plină de riscuri, mai ales la un atac simultan de mai multe tancuri, care s-ar fi putut apăra reciproc. Dar altă soluție nu era. ... Nu trecu mult și, anunțat de o puternică huruitură, ca un sforăit de zmeu, se desluși din ceață un T34. „Al meu e”, rosti hotărât Sâmbotin și făcu semn oamenilor lui să-l urmeze. Curând dispărură în lanul de secară și ceața prin care carul înainta prudent, scuipând din mitralieră la întâmplare o ploaie de gloanțe, fără să se întâmple ceva care să-l oprească. Deodată, pe turela lui apăru o siluetă: Sâmbotin. Ținându-se cu o mână de țeava tunului, cu cealaltă scoțând din sac pachet după pachet cu grenade pe care le arunca la șenilă. Se auzeau exploziile, dar carul, imperturbabil, își urma calea lui spre noi. Sâmbotin își scoase de pe gât sacul cu grenade și-l aruncă cu totul la șenilă. O explozie și mai puternică, dar ... nimic. Tancul mergea înainte și părea că nimic nu-l poate împiedica să vină peste noi și să ne facă terci, oameni și tunuri. Atunci, Sâmbotin strigă la oamenii lui, cerând ceva. Îndată unul din ei se apropie încovoiat prin lanul de secară și-i întinse un baros uriaș, ciocanul obuzierului. Sâmbotin îl înșfăcă și din câteva lovituri zdrobi țeava mitralierei, apoi trecu la țeava tunului, dar fără nici un efect. Atunci începu cu furie, cu disperare, să lovească în turelă și în coama tancului care, ca un cal sălbatic, facea rapid răsuciri și în dreapta, și în stânga, doar-doar 1-o arunca din spinarea lui. Sunt imagini care în anumite situații depășesc semnificația lor curentă și capătă un sens mai vast, mai adânc, devenind simboluri, embleme. ... imaginea aceea mi-e și astăzi vie: un fundal de ceață și pe el detașându-se un monstru oribil de oțel. Pe coama lui, un om cu părul vâlvoi și cu un baros uriaș în mâini lovește în el cu disperare, cu furie,

cu frenezie, cu demență, fără oprire. Este simbolul încleștării noastre cu "golemul" sovietic. El atacându-ne cu tehnica cea mai avansată, iar noi apărându-ne cu ce ne venea la îndemână, compensând lipsa noastră de tehnică prin imaginația și curajul până la demență pe care ți le dă disperarea. Dar, mai ales, din nefericire, prin sânge. Ei bine, cu toată zdrobitoarea lui superioritate, tancul ai cărui echipieri trebuie să fi fost înnebuniți de loviturile barosului, amplificate până la paroxism în cușca lor de oțel, ca într-o cutie de rezonanță, după repetate și zadarnice smuciri în dreapta și în stânga, ca să-și arunce călărețul din spinare, puse capăt acestui insolit "rodeo" și făcu cale întoarsă către liniile lor, dispărând în ceață, însoțit de loviturile demențiale ale călărețului care nu înțelegea să renunțe la competiție.